EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2023.11.20.
COM(2023) 712 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az IFRS Alapítvány, az EFRAG és a PIOB 2022. évi tevékenységéről

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

az IFRS Alapítvány, az EFRAG és a PIOB 2022. évi tevékenységéről

1. A JELENTÉS CÉLJA ÉS ALKALMAZÁSI KÖRE

Az Európai Unió 2021. április 28-án elfogadta az Egységes piac programot[1]. A program a 2021 és 2027 közötti időszakban 4,21 milliárd EUR értékű integrált csomagot biztosít az egységes piac irányításának támogatására és megerősítésére. Az Egységes piac programról szóló rendelet 220,5 millió EUR összegű költségvetési keretet irányoz elő a szabványosítási folyamatokra, amelyből 61 millió EUR-t a magas színvonalú nemzetközi pénzügyi és nem pénzügyi beszámolási és könyvvizsgálati standardok kidolgozásának támogatására és az uniós jogba való integrálásuk elősegítésére különít el.

Az Egységes piac program keretében a Bizottság továbbra is támogatást nyújt[2] a pénzügyi beszámolás és a könyvvizsgálat területén működő alábbi három szervezetnek: 1. a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok Alapítványa (IFRS Alapítvány) a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok (IFRS számviteli standardok) kidolgozása tekintetében, 2. az EFRAG és 3. a Közérdekű Felügyeleti Tanács (PIOB). Ez a három szervezet fontos szerepet játszik a vállalatokra vonatkozó nyilvános, pénzügyi és fenntarthatósággal kapcsolatos információk minőségének, megbízhatóságának és hozzáférhetőségének biztosításában. Ezek az információk a hatékony tőkepiacok előmozdítását, a vállalatok, a befektetők és a vállalatok egyéb tőkebefektetői érdekeinek védelmét, valamint a fenntarthatóságot is magában foglaló vállalati társadalmi felelősségvállalás előmozdítását szolgálják.

Az Egységes piac program létrehozásáról szóló (EU) 2021/690 rendelet 18. cikkének (3) bekezdése előírja, hogy a Bizottságnak éves jelentést kell készítenie az IFRS Alapítvány nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok kidolgozásával kapcsolatos tevékenységéről, valamint általában a PIOB és az EFRAG működéséről, és e jelentést továbbítania kell az Európai Parlament és a Tanács számára. Ez a jelentés eleget tesz ennek a kötelezettségnek, és összefoglalja e három szervezet 2022. évi tevékenységeit.

2. IFRS ALAPÍTVÁNY

2.1. IRÁNYÍTÁS

Az IFRS Alapítvány a Delaware Állam (Egyesült Államok) általános társasági törvénye alapján létrehozott, londoni (Egyesült Királyság) székhelyű nonprofit szervezet. Azzal a céllal alapították, hogy magas színvonalú, érthető, kikényszeríthető és globálisan elismert egységes számviteli és fenntarthatósági közzétételi standardokat dolgozzon ki, valamint ösztönözze és segítse annak alkalmazását.

[1] (EU) 2021/690 rendelet a belső piacra és a vállalkozások versenyképességére vonatkozó program létrehozásáról (HL L 153., 2021.5.3., 1. o.).

[2] A támogatásokat korábban a pénzügyi beszámolás és az audit területén meghatározott tevékenységeket támogató, a 2014–2020-as időszakra szóló uniós program létrehozásáról, és a 716/2009/EK határozat hatályon kívül helyezéséről szóló 258/2014/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (2014. április 3.) (HL L 105., 2014.4.8., 1. o.) alapján nyújtották.

Az IFRS Alapítvány keretén belül működik a Nemzetközi Számviteli Standardok Testülete (IASB), amely az IFRS számviteli standardok kidolgozásáért felelős, valamint az új Nemzetközi Fenntarthatósági Standard Testület (ISSB), amely a fenntarthatósági közzétételi standardok kidolgozásáért felelős. A két testület különálló, de kiegészíti egymást.

A nemzetközi számviteli standardok alkalmazásáról szóló 1606/2002/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet[3] (a továbbiakban: IAS-rendelet) értelmében a Bizottság az EFRAG jóváhagyó szakvéleményét figyelembe véve elfogadhat új vagy módosított IFRS számviteli standardokat. Az uniós közérdekkel nem ellentétes, magas színvonalú IFRS számviteli standardok biztosítása érdekében a Bizottság pénzügyi támogatást nyújt az IFRS Alapítványnak az IFRS számviteli standardok kidolgozásához.

Az IFRS Alapítványt egy 22 kurátorból álló Kuratórium irányítja, amelynek tagjai együttesen felelnek az IASB és az ISSB általános felügyeletéért és tagjainak kinevezéséért. A kurátorok kinevezésekor figyelembe kell venni a földrajzi területek szerinti képviselet követelményét, és a kinevezést előzetesen jóvá kell hagynia a felügyelő testületnek[4], amelynek feladata a közigazgatási szervekkel való kapcsolattartás, és amelynek a Bizottság is tagja.

Az IASB és az ISSB egyaránt 14 tagból áll. A tagok különböző nemzetiségűek, és eltérő szakmai háttérrel rendelkeznek, többek között tudományos dolgozók, számvitellel, fenntarthatósággal, befektetésekkel, előkészítéssel, a piaci vagy pénzügyi szabályozással és standardalkotással foglalkozó szakértők. Az IASB és az ISSB tagjait öt évre jelölik, megbízatásuk egy alkalommal megújítható. Az IASB elnöke Andreas Barckow, az ISSB elnöke pedig Emmanuel Faber.

Az IFRS Alapítvány éves uniós finanszírozása az IASB által az IFRS számviteli standardokkal kapcsolatosan végzett tevékenységekre, nem pedig az IFRS fenntarthatósági közzétételi standardok kidolgozására irányul. Ezért ez a jelentés az ISSB tevékenységeit nem ismerteti.

A kurátorok nevezik ki az IFRS számviteli standardok alkalmazásának értelmezését végző, és a pénzügyi beszámolási kérdésekben iránymutatásokat adó IFRS Értelmezési Bizottság 14 tagját, továbbá az IFRS Tanácsadó Testület tagjait is.

2.2. TEVÉKENYSÉGEK

2.2.1. STANDARDALKOTÁS

Az IASB 2022 júliusában közzétette a *harmadik menetrenddel kapcsolatos konzultációról* szóló visszajelzéseinek összefoglalóját, amelyben felvázolta a 2022–2026-os időszakra vonatkozó prioritásait és munkatevékenységeit. A három fő stratégiai prioritás a következő: 1. az IASB tevékenységei stratégiai irányításának és egyensúlyának fenntartása a digitális pénzügyi beszámolás fejlesztésére irányuló erőfeszítések kismértékű fokozása és az IFRS számviteli standardok érthetőségének és hozzáférhetőségének javítása mellett; 2. a jelenlegi projektek folytatása; és 3. az immateriális javak, a cash flow-kimutatás és a pénzügyi kimutatásokban szereplő, éghajlattal kapcsolatos kockázatok felvétele a munkatervbe.

[3] HL L 243., 2002.9.11., 1. o.

[4] A felügyelő testület, amelynek a Bizottság is tagja, a pénzügyi beszámolás formájának és tartalmának meghatározásáért felelős hatóságokból áll.

2022 szeptemberében az IASB módosításokat adott ki az IFRS 16 *Lízingek* nemzetközi pénzügyi beszámolási standardra vonatkozóan, amely meghatározza, hogy az eladó-lízingbevevő ezt követően hogyan értékeli a visszlízingügyleteket.

2022 októberében az IASB módosításokat adott ki az IAS 1 *Pénzügyi kimutatások prezentálása* nemzetközi számviteli standardra vonatkozóan annak meghatározása érdekében, hogy a vállalat hogyan sorolja be a kötelezettségvállalásokkal kötött hitelmegállapodásból eredő kötelezettségeket rövid vagy hosszú lejáratúként.

2022 novemberében az IASB úgy határozott, hogy gyorsított projektet indít annak érdekében, hogy nemzetközi adóreformok eredményeként javaslatot tegyen az IAS 12 *Nyereségadók* standard szűk körű módosítására. Ezek a módosítások ideiglenes kivételt vezetnek be az OECD második pillérbe tartozó modellszabályainak végrehajtásából eredő halasztott adók elszámolása alól, valamint célzott közzétételeket vezetnek be az érintett szervezetek számára.

Ezenkívül az IFRS Alapítvány aktualizálta az IFRS-taxonómiát annak érdekében, hogy az tükrözze az új standardok és módosítások következményeit[5].

A standardalkotási tevékenységek teljes körű áttekintése – ideértve az IFRS Értelmezési Bizottságának munkáját is – az IFRS Alapítvány weboldalán érhető el[6].

2.2.2. KUTATÁSI PROJEKTEK

Az IASB 2022-ben folytatta a megbeszéléseket az *Elsődleges pénzügyi kimutatások* projektről, amelynek célja a teljesítményjelentések átláthatóságának és összehasonlíthatóságának javítása globálisan. Az IASB várhatóan 2024 első felében fogja kibocsátani ezt az új IFRS számviteli standardot.

2022 májusában az IASB hozzáadta a *Dinamikus kockázatkezelés* projektet a standardalkotási programjához. Az új számviteli standard hatóköre a banki könyvben lévő kamatlábkockázat makrofedezetére vonatkozó követelmények kidolgozása, valamint az IAS 39 *Pénzügyi instrumentumok: megjelenítés és értékelés* jelenlegi fedezeti megközelítésének cseréje, amelyet az EU a makrofedezet lehetővé tétele érdekében kivételként kezelt. Az IASB várhatóan 2025-ben ad ki nyilvános tervezetet.

2022 júniusában az IASB befejezte az IFRS 10 *Konszolidált pénzügyi kimutatások*, az IFRS 11 *Közös megállapodások* és az IFRS 12 *Más gazdálkodó egységekben lévő érdekeltségek közzététele* standard *végrehajtást követő felülvizsgálatát (PIR)*, és arra a következtetésre jutott, hogy e három standard követelményei a terveknek megfelelően működnek, és teljesítik célkitűzéseiket. Az IASB öt olyan kérdést értékelt alacsony prioritásúnak, amelyeket fel lehetne tárni, ha a következő menetrenddel kapcsolatos konzultáció során prioritásként határoznák meg.

2022 júliusában az IASB úgy határozott, hogy megkezdi az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok – értékvesztés* standard *PIR-jét*, és a megvizsgálandó kérdéseket azonosítva megvitatta az első szakaszra vonatkozó projekttervet. Az információkérést 2023 májusában tették közzé.

[5] Az Európai Unió által biztosított finanszírozás hozzájárul az IFRS-taxonómia időszerű frissítéséhez is, ami pedig alapul szolgál az európai egységes elektronikus formátumhoz.

[6] Az IFRS Alapítvány munkaterve: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/; valamint a befejezett projektek: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/

2022 szeptemberében az IASB elindította az IFRS 15 *Vevői szerződésekből származó bevétel* standard *PIR-jét*. A cél az információkérés közzététele 2023 júniusában.

A sok kutatás, érdekelt felekkel folytatott megbeszélés és elemzés után 2022 decemberében az IASB úgy határozott, hogy az *Üzleti kombinációk – közzétételek, goodwill és értékvesztés* projekttel egészíti ki standardalkotási programját. Az új számviteli standardnak hasznosabb információkat kell nyújtania a pénzügyi kimutatások felhasználói számára a fúziókról és felvásárlásokról, valamint a goodwill ezt követő számbavételéről, a kizárólag értékvesztésen alapuló modell megtartásával.

2022 végéig az IASB befejezte az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok – besorolás és értékelés* standard *PIR-jét* is, és arra a következtetésre jutott, hogy ezek a besorolási és értékelési követelmények a terveknek megfelelően működnek. Az e PIR-re adott visszajelzésre reagálva az IASB előnyben részesített egy szűk körű standardalkotási projektet a meghatározott besorolási és értékelési követelmények kezelése érdekében, beleértve azokat is, amelyek befolyásolhatják az ESG-hez kapcsolódó pénzügyi eszközök elszámolását. Az IASB továbbá úgy döntött, hogy kutatási portfólióját az amortizált bekerülési értéken történő értékelésre irányuló projekttel bővíti.

A kutatási projektek teljes áttekintése megtalálható az IFRS Alapítvány honlapján[7].

2.3. ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

2.3.1. ÁTLÁTHATÓSÁGI SZABÁLYOK

Az IASB és az IFRS Értelmezési Bizottság valamennyi ülése nyilvános. A napirendet előzetesen közzéteszik, és az ülések online megtekinthetők. Ezen túlmenően az IASB a honlapján közzéteszi az érdekelt felekkel tartandó negyedéves találkozókat is[8].

2.3.2. AZ ÉRDEKELT FELEK KÉPVISELETE

Az IFRS Alapítvány alapszabálya értelmében Európából, Amerikából és Ázsia-Óceánia régióból 6-6 kuratóriumi tagot kell kinevezni, továbbá egy tagot Afrikából és három tagot bármely térségből, oly módon, hogy a földrajzi egyensúly összességében megmaradjon. Hasonlóképpen az IASB tagjainak kinevezésére vonatkozó kritériumok az egyes régiók mindegyikéből 4-4 tag, Afrikából egy tag, valamint bármely térségből egy tag kinevezését írják elő.

2022. december 31-én az IFRS Tanácsadó Testület 51 szervezetből állt, köztük az Európai Központi Bankból (EKB), az Európai Értékpapírpiaci Hatóságból (ESMA) és az Európai Pénzügyi Beszámolási Tanácsadó Csoportból (EFRAG). A testület munkájában a Bizottság megfigyelőként vesz részt.

2.3.3. AZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG MEGELŐZÉSE

Az IFRS Alapítvány Kuratóriumának tagjait hároméves időszakra nevezik ki, a kinevezés egy alkalommal megújítható, és a kurátoroknak a köz érdekében kell tevékenykedniük. Annak az

[7] Az IFRS Alapítvány munkaterve: https://www.ifrs.org/projects/work-plan/; valamint a befejezett projektek: https://www.ifrs.org/projects/completed-projects/

[8] https://www.ifrs.org/groups/international-accounting-standards-board/stakeholder-engagement-register/

elvnek kell érvényesülnie, hogy a kuratóriumi tagok és a felügyelő testület tagjai nem állhatnak ugyanazon szervezet alkalmazásában.

Az IASB valamennyi tagja teljes munkaidőben dolgozik, és köteles megszüntetni minden olyan foglalkoztatási jogviszonyát és elkötelezettségét, amely befolyásolhatja a függetlenségét. Munkáltató általi delegálás, valamint a korábbi munkáltatónál való ismételt munkavállalásra való jogosultság nem engedélyezett.

2.3.4. A FINANSZÍROZÁS ÖSSZETÉTELE

Az IFRS Alapítvány 2022-ben az IASB-vel kapcsolatos tevékenységekre 3,85 millió EUR támogatást kapott a Bizottságtól, ami az IASB-vel kapcsolatos tevékenységekre kapott teljes hozzájárulás 19,4 %-át teszi ki. Az Alapítványt továbbra is a Bizottság támogatta a legnagyobb mértékben, bár a Bizottság és a tagállamok általi finanszírozásból származó források relatív aránya 2021-hez képest csökkent (36,5 %-ról 34,4 %-ra).

Az IASB-vel kapcsolatos tevékenységek finanszírozásának főbb földrajzi területek és nemzetközi számviteli hálózatok szerinti megoszlása alapján az EU és tagállamai az összes hozzájárulás 34,4 %-át, Ázsia-Óceánia 35,1 %-át, a nemzetközi számviteli hálózatok 14,7 %-át, az amerikai országok 5,7 %-át, Afrika 0 %-át, az egyéb területek pedig a 10,1 %-át tették ki.

Az IFRS Alapítvány részére az IASB-vel kapcsolatos tevékenységekre nyújtott hozzájárulások utóbbi éveket jellemző csökkenő tendenciája 2022-ben is folytatódott. A beszámoló szerinti hozzájárulások összességében 1,6 %-kal (270 000 GBP), tehát kismértékben csökkentek, a támogatók között azonban jelentős eltérések mutatkoztak. A csökkenés alapja elsősorban a Bizottság által nyújtott támogatások 13 %-os csökkentése, valamint a Norvégia és Oroszország általi közvetlen finanszírozás felfüggesztése.

Az IFRS Alapítvány tőketartalékának teljes összege 2022. december 31-én 49 millió GBP volt. A tőketartalék összegének 8,29 millió GBP-vel történő növekedése 2022-ben nagyrészt a Value Reporting Foundationnel (VRF)[9] való konszolidáció részeként kapott készpénznek tudható be.

3. EFRAG

3.1. IRÁNYÍTÁS

Az EFRAG állami és magánforrásokból finanszírozott, az európai közérdekért tevékenykedő szervezet, amelynek jogi formája az AISBL (a belga jog szerinti nemzetközi nonprofit szervezet). 2022 óta az EFRAG kettős feladatot lát el.

A pénzügyi beszámolás terén az EFRAG küldetése az európai közérdek szolgálata azáltal, hogy kialakítja és népszerűsíti a pénzügyi beszámolási tevékenységgel kapcsolatos európai álláspontot, és biztosítja, hogy azt megfelelően figyelembe vegyék az IASB standardalkotási folyamatában és a kapcsolódó nemzetközi vitákban. Az EFRAG tanácsot ad a Bizottságnak

[9] A Value Reporting Foundation egy globális nonprofit szervezet volt, és az erőforrások olyan átfogó készletét kínálta a vállalkozások és a befektetők számára, amelyek célja az volt, hogy segítsen nekik a vállalkozási érték közös értelmezésének kialakításában – miként jön létre, őrizhető meg vagy tűnik el az idő múlásával.

arra vonatkozóan, hogy az IAS-rendelet[10] kritériumai – többek között a megbízható és valós összkép elve – alapján az EU-nak jóvá kell-e hagynia új (vagy felülvizsgált) IFRS számviteli standardokat, és azok szolgálnák-e az európai közérdeket. Emellett az EFRAG proaktív számviteli kutatási munkát is végez.

Az EFRAG 2022-ben, Mairead McGuinness biztos 2021. májusi kérését követően[11] az EFRAG igazgatótanácsa elnökének ajánlásai alapján módosította szervezeti és irányítási struktúráját. Az EFRAG létrehozta a pénzügyi beszámolásra vonatkozó pillért, folytatva az EFRAG eredeti megbízatását, valamint a fenntarthatósági beszámolásra vonatkozó pillért, hogy az Európai Bizottság számára nyújtott technikai tanácsadás keretében kidolgozza az európai fenntarthatósági beszámolási standardok (ESRS) tervezetét, amelyeket a Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok formájában elfogadhat. A pénzügyi beszámolásra vonatkozó pillért illetően az EFRAG tagszervezetei között nyolc európai érdekképviseleti szervezet, főként ágazati és befektetői szövetségek, valamint tíz nemzeti számvitelistandard-alkotó szervezet található.

Ami az új, fenntarthatósági beszámolásra vonatkozó pillért illeti, az EFRAG a fenntarthatósági beszámolás kapcsán érintett tagságát három további európai érdekképviseleti szervezettel és tizenegy civil társadalmi szervezeti taggal bővítette, köztük nem kormányzati szervezetekkel, szakszervezetekkel, tudományos és fogyasztói szervezetekkel.

A nyilvános pályázati felhívásokat és az átlátható kiválasztási eljárást követően az EFRAG 2022. április 13-án létrehozta a Fenntarthatósági Beszámolási Testületet (SRB), 2022. április 25-én pedig az EFRAG Fenntarthatósági Beszámolási Technikai Szakértői Csoportját (SR TEG). Az EFRAG korábbi igazgatótanácsából létrejött a Pénzügyi Beszámolási Testület (FRB), az EFRAG korábbi technikai szakértői csoportjából pedig a Pénzügyi Beszámolási Technikai Szakértői Csoport (FR TEG).

Az Európai Parlamenttel és a Tanáccsal való konzultációt követő bizottsági jelölést követően az EFRAG 2022. november 15-én Wolf Klinz volt európai parlamenti képviselőt nevezte ki az FRB elnökévé, Patrick de Cambourgot pedig az SRB elnökévé. Jean-Paul Gauzès-t Hans Buysse követte az EFRAG Igazgatási Testületének elnöki székében.

Az EFRAG alapszabálya és belső szabályzata megállapítja, hogy az EFRAG Igazgatási Testülete felel a jogszerű eljárás felügyeletéért az EFRAG valamennyi szakmai testülete tekintetében. Ennek során a jogszerű eljárással foglalkozó bizottság (DPC) támogatja. Az EFRAG DPC 2022 márciusában kezdte meg tevékenységét az új kétpilléres irányítási struktúra részeként.

2022 decemberében a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolásról szóló irányelv[12] megbízta az EFRAG-ot, hogy nyújtson technikai tanácsadást az európai fenntarthatósági beszámolási standardokkal (ESRS) kapcsolatban. Az ESRS-tervezet kidolgozása során az EFRAG-nak össze kell hangolnia azt más nemzetközi standardalkotókkal, különösen az ISSB-vel és a GRI-vel (Global Reporting Initiative).

[10] Lásd a 4. lábjegyzetet.
[11] https://www.efrag.org/Assets/Download?assetUrl=/sites/webpublishing/SiteAssets/210512%2520Commissioner%2520McGuinness%2520to%2520EFRAG%2520on%2520sustainability.pdf
[12] HL L 322., 2022.12.16., 15. o.

3.2. A PÉNZÜGYI BESZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ PILLÉR TEVÉKENYSÉGEI

3.2.1. JÓVÁHAGYÁSI ÉS KUTATÁSI TEVÉKENYSÉGEK

2022-ben az EFRAG pénzügyi beszámolással kapcsolatos munkáját továbbra is nagyrészt az IASB, az IFRS Értelmezési Bizottság és az IFRS Alapítvány munkaprogramja vezérelte.

Az EFRAG, mielőtt végleges jóváhagyó szakvéleményt adna ki az IASB által elfogadott új IFRS számviteli standardról vagy már létező IFRS számviteli standardok módosításairól, észrevételeket (észrevétel-tervezeteket) tesz az IASB-nek, és jóváhagyó szakvélemény-tervezetet dolgoz ki a Bizottság számára. Ez a megbízható és jogszerű eljárás teszi lehetővé, hogy az érdekelt felek kifejtsék véleményüket az EFRAG álláspontjáról.

Ami az outputot illeti, az EFRAG 2022-ben egy végleges jóváhagyó szakvéleményt adott ki az IFRS 17 *Biztosítási szerződések* és az IFRS 9 *Pénzügyi instrumentumok* standard „Összehasonlító információk" elnevezésű módosításáról, valamint két jóváhagyó szakvélemény-tervezetet az IFRS 16 *Lízingek* standard „Lízingkötelezettség értékesítés és visszlízing esetén" elnevezésű és az IAS 1 *Pénzügyi kimutatások prezentálása* standard „Hosszú lejáratú kötelezettségek kötelezettségvállalásokkal" elnevezésű módosításáról.

Az EFRAG FRB emellett öt végleges észrevételt és hét visszajelzést adott ki, valamint kutatási dokumentumokat tett közzé a kriptoeszközök elszámolásáról és az immateriális javakra vonatkozó információk javításáról.

Emellett az EFRAG szorosan nyomon követte az IASB folyamatban lévő fontos projektjeit, amelyek várhatóan 2024-ben vagy 2025-ben uniós jóváhagyást igénylő standardok IASB általi kidolgozásához vezetnek. E projektek közé tartoznak az *Elsődleges pénzügyi kimutatások*, a *Szabályozói eszközök és szabályozói kötelezettségek elszámolása*, az *Üzleti kombinációk közzétételei* és a *Tőketulajdonságokkal rendelkező pénzügyi instrumentumok*. Az EFRAG 2022-ben széles körű tájékoztatási tevékenységeket és kerekasztal-megbeszéléseket szervezett annak megállapítására, hogy az IASB által fontolóra vett elszámolási módszerek az európai tagok számára működnének-e, és ha igen, hogyan, illetve nem jelentenének-e kihívást az alkalmazás terén. Az EFRAG ezt követően tájékoztatta az IASB-t az európai érdekelt felek előtt álló kérdésekről.

A jó hírnév jeleként az EFRAG megkapta a Számviteli Standardalkotók Nemzetközi Fórumának (IFASS) (korábbi nevén a Nemzeti Standardalkotók) elnöki tisztét. Az IFASS nemzeti számviteli standardalkotókból és a vállalati beszámolással kapcsolatos kérdésekben szorosan érintett egyéb szervezetekből álló csoport, tagokkal a világ minden tájáról.

Tudományos testülete és tudományos hálózata révén az EFRAG fokozta együttműködését a tudományos körökkel.

3.2.2. A FENNTARTHATÓSÁGI BESZÁMOLÁSRA VONATKOZÓ PILLÉR

A Bizottság a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv[13] rendelkezéseinek felülvizsgálata és megerősítése érdekében 2021. április 21-én elfogadta a CSRD-re vonatkozó

[13] Javaslat – Az Európai Parlament és a Tanács irányelve a 2013/34/EU irányelvnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és az 537/2014/EU rendeletnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról, COM(2021) 189 final.

javaslatot. A javaslat az EU fenntartható finanszírozási menetrendjének kulcsfontosságú kezdeményezése, és fontos szerepet játszik az európai zöld megállapodás célkitűzéseinek elérésében. A bizottsági javaslat értelmében – amelyről az Európai Parlament és a Tanács 2022. június 21-én politikai megállapodásra jutott – az Európai Bizottság felhatalmazáson alapuló jogi aktusok formájában ESRS-eket fogad el, figyelembe véve az EFRAG által technikai tanácsadás keretében, megfelelő, jogszerű eljárás, nyilvános felügyelet és átláthatóság alkalmazásával, valamint az érintett érdekelt felek szakértelmére építve kidolgozott ESRS-tervezetet. A CSRD-t 2022 decemberében fogadták el és tették közzé a Hivatalos Lapban[14].

Az európai fenntarthatósági beszámolási standardokkal foglalkozó projektmunkacsoport (PTF-ESRS) 2021-ben kezdte meg az ESRS-ek projektszerű kidolgozását. A CSRD-javaslatban foglalt határidők betartása érdekében a projektmunkacsoport a vállalati társadalmi felelősségvállalásról szóló irányelvre vonatkozó bizottsági javaslatról folytatott jogalkotási tárgyalásokkal párhuzamosan megkezdte az uniós fenntarthatósági beszámolási standardok első tervezetcsomagjának kidolgozását. A cél az volt, hogy az ESRS-re vonatkozó, megfelelő nyilvános konzultáció lehetővé tétele érdekében időben nyilvános tervezeteket bocsássanak az EFRAG SRB rendelkezésére. 2022. április 28-án az EFRAG SRB nyilvános konzultációra bocsátotta az első 13 uniós fenntarthatósági beszámolási standard tervezetét[15].

A CSRD-ről szóló 2022. júniusi politikai megállapodás alapján az EFRAG SRB és az SR TEG intenzíven dolgozott az ESRS-tervezet véglegesítésén. Az újonnan létrehozott EFRAG SRB és SR TEG intenzív nyilvános találkozókat tartott, valamint előkészítő kerekasztal-megbeszéléseket és tájékoztató rendezvényeket szervezett az ESRS-tervezetről a 2022. április 30. és augusztus 8. között tartott nyilvános konzultáció során.

Az EFRAG 19 uniós tagállamból és EGT-országból mintegy 700 választ kapott az ESRS-konzultációra; a legtöbb válasz Franciaországból és Németországból érkezett. Érkezett néhány válasz EU-n kívüli érdekelt felektől, köztük Japánból és az Egyesült Államokból. A nyilvános konzultációt követően az EFRAG néhány fontos változtatást eszközölt: a megcáfolható feltételezésen alapuló megközelítés felváltása a lényegesség értékelésével a legtöbb ESRS esetében, egy átfogó ESRS törlése, a közzétételi követelmények és adatpontok számának jelentős csökkentése, valamint az értékláncra vonatkozó jelentéstétellel kapcsolatos egyes átmeneti rendelkezések bevezetése.

Az EFRAG SRB 2022. november 20-án nyújtotta be az első 12 végleges ESRS tervezetét az Európai Bizottságnak, amelyeket a Bizottság további egyszerűsítést, jobb arányosságot és további fokozatos bevezetéseket követően 2023. július 31-én fogadott el.

2022 novemberében az EFRAG két munkafolyamatot is elindított a kis- és középvállalkozásokra (a továbbiakban: kkv-k) vonatkozó standardokról. Az első a CSRD-ből ered, és a célja egyszerűsített standard kidolgozása a tőzsdén jegyzett kkv-k, a kis bankok és a zárt biztosítók számára (a továbbiakban együttesen: tőzsdén jegyzett kkv-k). A második munkafolyamat kívül esik a CSRD-ből eredő megbízatáson, és a kiváltó oka a tőzsdén nem jegyzett kkv-kra és mikrovállalkozásokra vonatkozó olyan önkéntes fenntarthatósági

[14] Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2022/2464 irányelve (2022. december 14.) az 537/2014/EU rendeletnek, a 2004/109/EK irányelvnek, a 2006/43/EK irányelvnek és a 2013/34/EU irányelvnek a fenntarthatósággal kapcsolatos vállalati beszámolás tekintetében történő módosításáról (HL L 322., 2022.12.16., 15. o.).
[15] https://efrag.org/lab3

beszámolási standarddal kapcsolatos piaci igény, amely támogatja őket a bankok vagy az értékláncban részt vevő partnerek ESG-vel kapcsolatos kéréseinek kielégítésében.

Az EFRAG digitális beszámolással foglalkozó csoportja 2022 novemberében megkezdte az XBRL-taxonómia végrehajtási projektjét is. A cél egy teljes ESRS XBRL-taxonómia létrehozása, amely lehetővé teszi az ESRS-nyilatkozatok digitális címkézését, és lehetőséget ad a jelentések felhasználói számára, hogy géppel olvasható ESG-adatkészleteket használjanak fel, a CSRD-ben előírtaknak megfelelően.

3.3. ÁTLÁTHATÓSÁG ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

3.3.1. ÁTLÁTHATÓSÁGI SZABÁLYOK

Az EFRAG átlátható nyilvános, jogszerű eljárást alkalmaz. Emellett 2022 márciusában az EFRAG létrehozta a DPC-t, amely támogatja az Igazgatási Testületet annak nyomon követésében, hogy az EFRAG FRB és az EFRAG SRB megfelel-e az EFRAG jogszerű eljárásainak és belső szabályainak. Az EFRAG jogszerű eljárása valamennyi európai tag számára lehetővé teszi, hogy az EFRAG-hoz megfontolás céljából benyújtsa véleményét. Biztosítja az Európában létező sokféle számviteli és gazdasági modellnek és nézetnek az EFRAG álláspontjának kialakításakor történő figyelembevételét, különös tekintettel az IFRS számviteli standardok jóváhagyására és az ESRS kidolgozására.

A jogszerű eljárás részeként az EFRAG konzultáció céljából állásfoglalás-tervezeteket tesz közzé, helyszíni vizsgálatokat és a hatáselemzések egyéb formáit is elvégzi, tájékoztató rendezvényeket szervez (amelyek némelyike kifejezetten a felhasználókat célozza meg) és felméréseket készít, ezek eredményeit visszajelzés formájában közzéteszi, majd nyilvánosságra hozza végső álláspontját. Az EFRAG hozzájárul a tényeken alapuló standardalkotáshoz olyan kvantitatív tanulmányok készítésével, amelyek információkkal szolgálnak az EFRAG észrevételeiről és jóváhagyással kapcsolatos szakvéleményeiről szóló vitákhoz, és amelyek fokozatosan egyre jelentősebb részét teszik ki az EFRAG kutatási tevékenységeinek.

Az EFRAG pénzügyi beszámolással foglalkozó testülete és fenntarthatósági beszámolással foglalkozó testülete, pénzügyi beszámolással foglalkozó technikai szakértői csoportja, fenntarthatósági beszámolással foglalkozó technikai szakértői csoportja, valamint a standardalkotók EFRAG konzultatív fóruma (EFRAG CFSS) ülései nyilvánosak. A napirendek, a háttéranyagok és az ülések összefoglalója elérhető az EFRAG weboldalán. 2018 márciusa óta az ülések online is követhetők, és a felvételek több hónapig elérhetők az interneten.

Az EFRAG nyilvános átláthatósági nyilvántartást vezet, amely az EFRAG FRB és EFRAG SRB elnökének, az EFRAG FR TEG és az EFRAG SR TEG elnökének és az EFRAG vezérigazgatójának üléseit foglalja magában.

3.3.2. KÉPVISELET ÉS ELSZÁMOLTATHATÓSÁG

Az EFRAG törekszik a megfelelő földrajzi és szakmai háttér, valamint nemek közötti egyensúly biztosítására a pénzügyi és fenntarthatósági beszámolással foglalkozó testületeiben,

az ezekhez kapcsolódó technikai szakértői csoportjaiban, valamint munkacsoportjaiban és tanácsadó testületeiben, továbbá az európai vállalati beszámolási laboratórium irányítócsoportjában és projektmunkacsoportjaiban. A pénzügyi és fenntarthatósági beszámolással foglalkozó testület és technikai szakértői csoportjaik azonos állampolgárságú tagjainak száma korlátozott, továbbá a szakmai háttér és a nemek közötti egyensúly is szabályozott.

Az EFRAG testületeinek tagjait az EFRAG tagszervezetei jelölik. A pénzügyi és fenntarthatósági beszámolással foglalkozó testületek és a hozzájuk kapcsolódó technikai szakértői csoportok esetében a nemek közötti egyensúly és a földrajzi képviselet 2022-ben tovább javult.

3.3.3. AZ ÖSSZEFÉRHETETLENSÉG MEGELŐZÉSE

Az EFRAG a közérdekű megbízatásának való megfelelés érdekében összeférhetetlenségi szabályokat követ, amelyek megtalálhatók az EFRAG honlapján[16]. Az EFRAG testületeinek tagjai és az EFRAG alkalmazottai minden évben aláírt nyilatkozatban erősítik meg függetlenségüket.

3.3.4. KAPCSOLATFELVÉTEL AZ EURÓPAI PARLAMENTTEL ÉS A TAGÁLLAMOKKAL

Az EFRAG rendszeresen részt vesz az Európai Bizottság Számviteli Szabályozó Bizottságának ülésein, hogy a tagállamok szakértőivel megvitassa a lezáratlan kérdéseket, különösen az IFRS számviteli standardok jóváhagyását illetően.

Az EFRAG esetenként európai parlamenti képviselőkkel is felveszi a kapcsolatot. A fenntarthatósági beszámolással kapcsolatban az Európai Parlament létrehozott egy fenntarthatósági beszámolási csoportot, amely rendszeresen együttműködik az EFRAG-gal.

3.4. DIVERZIFIKÁCIÓ ÉS KÖLTSÉGVETÉS

2022-ben az EFRAG teljes működési költsége 11 millió EUR volt, amely 3,9 millió EUR összegű, harmadik felek által teljesített természetbeni hozzájárulást foglalt magában. A finanszírozás 50 000 EUR-ral elmaradt a kiadásoktól. Ezért 2021 végén az EFRAG 4,6 millió EUR összegű eredménytartalékából veszteséget vontak le.

A természetbeni hozzájárulások magukban foglalják az EFRAG FRB és SRB, illetve az EFRAG FR és SR TEG-k tagjainak idejét (csak az elnökök kapnak fizetést), valamint az EFRAG titkárságához történő ideiglenes kiküldetéseket.

2022-ben az EFRAG elszámolható költségeinek legfeljebb 60 %-át finanszírozta a Bizottság. 2022-ben a bizottsági támogatás 3,97 millió EUR-t tett ki. A pénzügyi beszámoláshoz kapcsolódó egyéb pénzbeli hozzájárulások az érdekelt felek európai szervezeteitől (615 000 EUR) és az érdekelt felek nemzeti szervezeteitől (Franciaország, Németország, az Egyesült Királyság, Olaszország, Hollandia, Dánia, Spanyolország, Svédország és Luxemburg) (1,525 millió EUR) érkeztek.

[16] www.efrag.org

A fenntarthatósági beszámolást illetően az érdekelt felek európai szervezetei 0,248 millió EUR-t, a nemzeti fenntarthatósági szervezetek 0,44 millió EUR-t, a civil társadalmi szervezetek pedig 0,054 millió EUR-t finanszíroztak. Emellett az EFRAG 0,178 millió EUR ad hoc finanszírozást kapott többek között a francia standardalkotótól, a nagy könyvvizsgáló cégek európai kapcsolattartó csoportjától és az Accountancy Europe-tól.

Az ad hoc finanszírozás és a természetbeni hozzájárulásokra való támaszkodás nem tekinthető az EFRAG fenntarthatósági standardalkotási tevékenységeihez illő, fenntartható finanszírozási modellnek. Ezért a Bizottság 2023-ra az uniós költségvetés és a költségvetési szabályok keretein belül optimalizálni fogja az uniós hozzájárulást azáltal, hogy a működési támogatást két tevékenységi támogatásra bontja a pénzügyi beszámolási és a fenntarthatósági beszámolási tevékenységekhez, és jelentősen magasabb társfinanszírozási arányt biztosít a fenntarthatósági beszámolási tevékenységekhez. Ez hozzá fog járulni az EFRAG strukturális finanszírozási igényeinek kielégítéséhez.

4. PIOB

4.1. IRÁNYÍTÁS

A PIOB független globális felügyeleti szerv, amely azon nemzetközi könyvvizsgálati, bizonyosságot nyújtó és etikai standardok létrehozásának folyamatát felügyeli, amelyeket az alábbi nemzetközi standardalkotó testületek dolgoznak ki: Nemzetközi Könyvvizsgálati és Bizonyosságot Nyújtó Szolgáltatási Standardok Testület (IAASB) és Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardjainak Testülete (IESBA). Fő feladata annak biztosítása, hogy az IAASB és az IESBA a standardok és stratégiák kidolgozásának során jogszerűen, a közérdekre vonatkozó kerettel összhangban járjon el. A felügyelet keretében a PIOB testülete és felügyeleti személyzete folyamatosan figyelemmel kíséri és nyomon követi azokat a standardokat, amelyeket a két testület kidolgoz.

A nyomonkövetési csoport 2020. évi reformjának[17] végrehajtásával összefüggésben az IAAS és az IESBA új jogi személy, a Nemzetközi Etikai és Könyvvizsgálati Alapítvány (IFEA) alá került át, amely független a Nemzetközi Könyvvizsgálói Szövetségtől (IFAC). Az IFEA Delaware Államban (Egyesült Államok) bejegyzett szervezet. Az IFEA 2022. november végén kezdte meg működését egy hat tagból álló kuratóriummal. A PIOB továbbra is Madridban működik, és közülük négyet nevez ki, köztük az elnököt[18].

A nyomonkövetési csoport, amelynek a Bizottság is tagja, nyomon követi, hogy a PIOB hogyan látja el a standardalkotási folyamat felügyeletét, és kinevezi a PIOB tagjait (beleértve az elnököt is).

4.2. TEVÉKENYSÉGEK

A PIOB felülvizsgálta és jóváhagyta, hogy az IAASB és az IESBA a jogszerű eljárást hatékonyan betartva és a közérdek megfelelő figyelembevételével járt el a standardalkotási tevékenységek során, beleértve három standard és az IAASB 2022–2023-as munkatervének jóváhagyását. Miután a PIOB 2021 novemberében létrehozta az SSB jelölőbizottságát, 2022-

[17] https://www.iosco.org/about/monitoring_group/pdf/2020-07-MG-Paper-Strengthening-The-International-Audit-And-Ethics-Standard-Setting-System.pdf
[18] Lásd: www.ethicsandaudit.org

ben lezárult az IAASB-hez és az IESBA-hoz történő jelentkezések és a kinevezések első ciklusa. A bizottság 2022 nyarán nyújtotta be ajánlásait, amelyeket a PIOB októberben hagyott jóvá.

A PIOB 2022. október 7-én Madridban tartotta a közérdek feltárásával foglalkozó harmadik műhelytalálkozóját a fenntarthatósági beszámolásban érintett, a bizonyosságot nyújtó, a nem pénzügyi beszámolókat használó – különös tekintettel a befektetői közösségre – részt vevők, valamint a szabályozó szervek és standardalkotók számára[19].

2023. június 29-én a PIOB közzétette 18. nyilvános jelentését, amely teljes áttekintést nyújt a PIOB tevékenységeiről[20].

4.3. A FINANSZÍROZÁS DIVERZIFIKÁLÁSA

A PIOB finanszírozása a számviteli szakmától való tényleges és érzékelhető függetlenség megőrzését szolgálja. 2005-ös létrehozásától kezdve azonban 2010-ig, amikor a 716/2009/EK határozattal létrehozott közösségi finanszírozási program hatályba lépett, a PIOB-ot kizárólag az IFAC finanszírozta. 2010 óta az Európai Unió a második legjelentősebb adományozó. 2022-ben a PIOB bevétele 2 191 120 EUR-t tett ki. Az uniós hozzájárulás 350 000 EUR (azaz 15,97 %) volt, míg az IFAC továbbra is 1 392 754 EUR (azaz 63,56 %-os) hozzájárulást biztosított, ami nem éri el az (EU) 2021/690 rendelet 12. cikkének (3) bekezdésében megengedett kétharmados felső határt. További hozzájárulások érkeztek az Értékpapír-felügyeletek Nemzetközi Szervezetétől (IOSCO), a Nemzetközi Fizetések Bankjától (BIS), a Független Szabályozók Nemzetközi Fórumától (IFIAR), az Egyesült Királyság Pénzügyi Beszámolási Tanácsától (FRC), a Svájci Szövetségi Ellenőrzési Felügyeleti Hatóságtól, a tajvani Pénzügyi Felügyeleti Bizottságtól, míg a spanyol kormány ingyenesen biztosítja a madridi irodát. Változatlanul szükség van a finanszírozás további diverzifikálására, ezért a monitoringcsoport a PIOB-vel együtt újabb szponzorokat keres, hogy tovább csökkentse a számviteli szakma, különösen az IFAC részesedését a finanszírozásban.

5. KÖVETKEZTETÉSEK

Az uniós finanszírozás elengedhetetlen volt a három kedvezményezett (IFRS Alapítvány, EFRAG és PIOB) számára. Az uniós finanszírozás lehetővé tette, hogy az IASB magas színvonalú IFRS számviteli standardokat dolgozzon ki. Az uniós finanszírozás elengedhetetlen volt ahhoz is, hogy az EFRAG az európai közérdeket tudja szolgálni azáltal, hogy a pénzügyi beszámolás területén kialakítja és előmozdítja az európai álláspontot, valamint az Európai Bizottság számára technikai tanácsok formájában európai fenntarthatósági beszámolási standardokat dolgoz ki. Végezetül az uniós finanszírozás segített, hogy a PIOB megvédje a nemzetközi könyvvizsgálati standardok meghatározásához fűződő közérdeket.

[19] Lásd: https://piobworkshop.org
[20] https://ipiob.org/